

2003. július-augusztus - **dr. Vizúr János csodafotói**

Beszélgetőtársam fotóit nézegetve minduntalan emberi alkotások, formák bontakoznak ki a környezetből, a háttérből.

A holt fa megelevenedik, a pókháló csipkefüggönnyé varázsolódik. Az ember önmagát és alkotásait keresi a természetben is. És természetesen a vágyait. Kivetíti a lelkét. Így válik a természet emberivé, anélkül, hogy megérintenénk.

„Hideg reggeli levegő árad be. Messzire kihajol az ablakpárkányon, és mélyeket lélegzik, hogy az éjszakai levegő utolsó maradékát is kiűzze tüdejéből. Odakinn hűvös van, még nem szállt fel a köd. Innen fölülről jól látja, ahogy elterül a házat körülvevő szántóföldeken, vékony szalagokra hasonlít, amelyek lassan, szinte észrevehetetlenül föl-le hullámoznak. A tejszerű, nedves párából úgy emelkednek ki a kis dombok, mint a habos, fehérén tajtékzó tengerből a sziklaszigetek. Nem nehéz rájönni - gondolja -, hogy ez itt valaha tenger-fenék volt, és megpróbálja elképzelni a vidéket, amikor a víz még itt fölön verdeste a csupasz sziklákat. Ebből az ablakból nem lehet a szomszéd tanyákat látni, a másik oldalon vannak, s noha erősen fülel, nem hall egy hangot se felőlük, se kutyaugatást, se traktorzajt. Csak a juharfák halk susogása hallatszik odalentől a pajta mellől. Csönd van - gondolja. Ilyen csöndnek kellene mindig lennie az ember körül.”

E sorokat Lennart Frick: És rajta ki segít? című könyvéből idéztem. A kisregény egy családterapeutáról szól, aki nehezen viseli a mások által rárakott terheket. Ezért menekül a természet közelébe, az idilli csöndbe. A teherátrakás ugyanis ebben az értelemben is teljesen kiegyensúlyozatlan folyamat. Az átrakó megkönnyebbül, az átvevő pedig elnehezedik. Mint, aki súlyos titkot hordoz.

Mindezt azért kellett előrebocsátanom, mert a doktor úr pszichiáter, és a lelki teherterhelés könnyítéséért fordult a természethez, kamerával a kezében. Vizúr János, igazi Münchausen báróként segít magán. Azaz a természet jótékony közbe jöttével. A pszichológia ezt igazi kreatív teljesítménynek tekinti: a feszültség alkotásba fordítását. Gratulálunk!

- A SOTE klinikái után hogyan jut valaki a természetfotózás „vadászmezőire”? - kérdeztem a kollégát.

- Alig voltam négyéves, amikor a nagyapám elvitt gombászni. Akkor kezdődhetett. Már akkor is gyönyörűeknek találtam a harmatos gombákat. A Duna partján nőttem fel, az Általér partját övező nádas fantasztikus világa teljesen lebilincsel. Az egyetemen - szinte véletlenül - került a kezembe fényképezőgép.

Később - már pszichiáterként - adódott a gondolat, hogy a heti megterhelés után ki kellene mennem a természetbe, és pihenésképpen fotózgatnék. Aztán egyre komolyabb lett a fényképezés.

- Mikor fordult komolyra?

- Valamikor a '80-as évek elején megláttam egy Nimród címlapon, egy gyönyörű szarvasbikát (Bágyi Ferenc felvétele volt). Hű - gondoltam magamban - ilyeneket kellene fotóznom! Kiderült, hogy van egy Nimród Fotóklub, aminek Magyar Ferenc volt a titkára. Neki volt egy kiállítása Vácott, ahol éppen katonatorvosként szolgáltam. Egy nappal a megnyitó előtt tévedtem oda, amikor építették a tárlatot. Szó, szót követett, és máris a Nimród Fotóklubban találtam

magam. A sok segítőtárs közül Nagy Gy. György volt az, akitől a legtöbbet tanultam. Másfél évtizedet dolgoztam vele együtt. Ezután következett a Naturart. Hasonlóan meghatározó barátság fűz Zsila Sándorhoz, akivel szintén hosszú évek óta együtt fotózom.

- Hogyan tanultad a szakmát?

- Biztos, hogy belül is van némi készítés, mert anélkül ez nem megy. De rengeteg fotót néztem meg, sok-sok könyvet, folyóiratot és katalógust olvastam át. Valahogy így.

- Orvosok körében gyakori a művészetek iránti aktív érdeklődés.

- Biztos, hogy az orvosi hivatás, a megterhelő koncentráció - a hiba elkerülése érdekében -, olyan feszültséget jelent, hogy a „másik oldalon” kell lennie valamilyen kiegyensúlyozó, levezető elfoglaltságnak. Ezt adja meg a művészet, a természet. Esetemben szerencsésen találkozott a kettő, a természetfotózás képében.

- Melyiket tekintet fontosabbnak?

- Ma már azt hiszem, hogy a családomon kívül bármit földadnék a fotózás kedvéért. „Ide” jutottam - teszi hozzá nevetve.

- Milyen gépekkel dolgoztál korábban és dolgozol jelenleg?

- FED - 2, Zenit - E, - kezdi a felsorolást a kelet-európai csúcstechnikával -, majd egy rövid ideig Pentax következett. Ettől megszabadítottak, és amikor már megtehettem, Nikonra váltottam. Először FE, majd F 90X. Ez utóbbinak egy „hibája” van, hogy nem lehet felcsapni a tükrét, s ez a természetfotózásnál a hosszú expozíciók miatt - fontos volna. Optikáim a nagylátószögűtől a 300-as teléig terjednek.

- Diára dolgozol, de megérintett-e a digitális technika?

- Egyelőre még nem kacérkodom vele. Az elektronika már annál inkább érdekel, mert a szkennelés során sok érdekes dolgot megtanultam.

- Milyen nyersanyagot használsz?

- A Fuji Velvia nekem nagyon jól bevált, majdnem mindent meg tudok rá csinálni.

- Mi az, amit nem?

- Az igazán szép, égszínkék virágot, napfénynél. „Gyönyörű” bíbor lila lesz.

- A képeidet nézegetve föltűnő, hogy szívesen játszol a mélységélességgel.

- Igen, az életlenséggel.

- Ettől a képeid egészen sejtelmesen meseszerűekké, ugyanakkor szinte háromdimenziósakká válnak.

- Sokat használom a blende legtagabb lehetőségeit. Ha csak lehet, nem szűkítek, és így egészen érdekes hatások keletkeznek. Minimális a mélységélesség és csak a lényeg emelem ki. A többi a homályba vész. Ezáltal válik meséssé.

- Hasonló eszközként használod a kiemelendő motívum körül a sötétséget, az információ hiányát. Ezzel is a témára összpontosítva a figyelmet: egy-egy levél, termés szinte az űrben lebegve virít. Máshol pedig emberi tulajdonságokkal ruházod fel a témádat.

- Amikor csinálom a képeket, akkor nem tudom, hogy mi történik. Csak azt tudom, hogy tetszik, amit látok. Ha megnézem a képet, akkor látom meg benne azt, amiből kiderül, hogy mi is inspirált. Ilyenkor adok címet a képeimnek.

- Vannak-e kedvenc helyszíneid?

- Ez mindig attól függ, hogy mennyi időm van. Ha érzem az indítékot, hogy mennem kell, olyan messzire megyek, amennyire futja az időmből. Ha van egy erdő vagy vízpart a közelben, akkor abból igyekszem „gazdálkodni.” Emiatt nagyon sok „bigyó”, bogyó, vízcsepp, harmat, köd, virág, fűszál ad témát. Amire több időt kell szánni, azt - idő hiányában - nehezebben tudom

megcsinálni. Nagyon szeretek madarászni, de például lessátrazni csak ritkán van lehetőségem.

- Láttam egy nagyon kedves bagoly-fotódat...
- Megsúgom, hogy az szakállas bagoly, és egy finnországi állatkertben készült a fotó.
- Hasonlóan érdekes pillanatot fogtál meg, amikor egy másik madár egy oszlopra ereszkedett.
- Az egy kormos szerkő volt, és azt a címet kapta, hogy Széllal szálló szerkő.
- Vannak-e állandó „modelljeid”?
- Igen. Van olyan fám, amit megfotóztam tíz évvel ezelőtt és tavaly is. Egy villám sújtotta fa, amelynek csak egy oldala maradt meg. Ezért lett Aszimmetria a címe.
- A mozgó vagy az álló motívumot kedveled jobban?
- Ez hangulat kérdése. Több ugyan, az álló témám, de sokszor mozdulok be én magam is a géppel együtt. Szívesen veszem alkotótársul a szelet is. De alapvetően a teremtettség harmóniáját keresem. Ha ehhez hozzá tudok rendelni egy antropomorf gondolatot, akkor válik a szememben művészetté az alkotás. **Zétényi Zoltán**

Életrajz

Dr. Vizúr János (1955), pszichiáter, jelenleg egy gyógyszergyártó cég területi képviselője. Húsz éve elkötelezett híve a természetfotózásnak. A természet szenvedélyes szeretete, a szépség megörökítésének és továbbadásának vágya hajtja.

A természetfotó pályázatok rendszeres résztvevője. Itthon és külföldön eddig kapott díjainak száma meghaladja a harmincat. Ezek között a legkiemelkedőbbek: többszöri kategória első díj Az Év Természetfotósa pályázaton, a 2000. évi Találkozás a Természettel fotópályázat fődíja (Nagygyörgy Sándor Díj), FIAP kék szalag, CIC pályázat Prix d'honneur (Kanada), A természet képei 2002 (Canon pályázat) fődíja.

Publikációinak száma több száz (könyvek, újságok, magazinok, brosrák, naptárak, képeslapok). Képei díszítik irodák, orvosi rendelők, otthonok

falait. Mindeddig egyedüli magyarként szerepelt a Nikon Corporation naptárjában, mely Japánban és további, mintegy 20 országban került forgalomba (a 2000. évi naptár).

Csoportos kiállításokon 1983-tól vesz részt, kb. 60 kiállításon szerepelt Magyarországon és külföldön (Kanadában, Norvégiában, Indiában és vetítéses előadása volt Finnországban - Rovaniemiben).

Egyéni, ill. Zsila Sándorral közös kiállításai: Budapest, Újpesti Gyermekek és Ifjúsági Ház 1998; Eger, Gárdonyi Géza Színház 1999; Almásfüzitő, 2000; Nagykanizsa, 2000; Szepetnek, 2000; Budapest, McArt Galéria, 2000; Budapest, Hotel Íbis, 2000; Budapest, Lakástrend Kiállítás (Múcsarnok) 2001; Budapest, V.A.M. Design Galéria, 2001; Kecskemét, 2001-2003 állandó kiállítás; Abony, Városháza Díszterem, 2001; Telki, Magánkórház, 2001; Szentendre, Szivárvány Óvoda, 2001; Budapest, Marczibányi tér, 2002; Oslo, (Norvégia) 2002; Budapest, Campona, 2002; Nagykanizsa, 2003; Miskolc, 2003; Encs, 2003; Budapest, Stefánia Palota, 2003

Tagja a Magyar Természetfotósok Szövetségének (naturArt), a Fényecset és a Nimród (Magyar Természetfotósok Társasága) fotókluboknak, ez utóbbinak a közelmúltban alelnökévé választották. 2001-, 2002-, 2003-ban Zsila Sándor fotósulijának, 2003-ban a Fototrekker tanfolyamnak felkért oktatója.